

Valtuustoaloite maksuttoman toisen asteen koulutuksen säilyttämisestä Mänttä-Vilppulassa

§ 199

Kaupunginvaltuusto 17.06.2024 § 53
2088/12.00.01/2024

Valtuutettu Henna Hakala luki seuraavan Vihreiden valtuustoryhmän valtuustoaloitteen:

Suomen hallitus päätti toisen asteen maksuttomuuden rajaamisesta sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Tämä romuttaisi nykyisen maksuttoman toisen asteen mallin ennen kuin harva sen piirissä aloittanut opiskelija ehtii valmistua ammattiin tai ylioppilaaksi.

Päätös tarkoittaa sitä, että muun muassa oppimateriaalien, ylioppilaskokeiden ja ammatillisen puolen työvälineiden hinta siirtyy nuoren itsensä maksettavaksi kesken opintojen. Monimutkaisuuden lisäksi malli on eriarvoistava: oppimateriaaleista koituvat lisäkulut osuvat kipeästi erityisesti niihin nuoriin ja perheisiin, joihin myös asumistuen ja muun sosiaaliturvan leikkaukset ovat jo kohtuuttomasti osuneet. Monissa perheissä lukion aiheuttama taloudellinen taakka on aiemmin ollut ylitsepääsemätön. Maksuttomuudella on lisätty aidosti mahdollisuuksien tasa-arvoa. Eniten maksuttomuus oli vaikuttanut niillä opiskelijoilla, joiden kumpikaan vanhemmista ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työttömänä tai äidinkieli on muu kuin suomi. Sosioekonomisesta taustastaan huolimatta nuori on uskaltanut haaveilla hakeutumisesta korkeakoulutukseen lukion kautta tai amislainen on voinut harkita opintojensa jatkamista korkeaasteella.

Mänttä-Vilppulassa lukioon hakeutuvien oppilaiden määrä on kasvanut toisen asteen maksuttomuuden myötä. Tämän voi todeta YLEn julkaisemasta tilastosta. Ennen oppivelvollisuuden nostamista kahdeksaantoista ikävuoteen ja maksuttomuutta kaksikymmenvuotiaaksi asti Saskyn Mäntän toimipiste keikkui opintojen keskeyttämistilastojen kärjessä. Tätäkin YLEn toimitus kävi ihmettelemässä jokunen vuosi sitten.

Riskinä on nyt, että maksullisuuden alkaessa opinnot keskeytetään erityisen herkässä ikävaiheessa toisen asteen ollessa kesken. Tämä ei palvele tavoitetta nostaa Suomen koulutustasoa, eikä etenkään vähennä nuorten syrjäytymisriskiä, pahoinvointia tai mielenterveyskriisiä. Monen toisen asteen opiskelijan opinnot venyvät jaksamiseen liittyvien ongelmien vuoksi neljään vuoteen tai jopa pidemmäksi. Jotkut etsivät opintopolkuansa syystä tai toisesta muita pidempään ja pääsevät aloittamaan opintonsa myöhemmin kuin ikätoverinsa.

Vihreä valtuustoryhmä esittää, että Mänttä-Vilppula tarjoaa jatkossakin nuorilleen ilmaisen toisen asteen koulutuksen sen vuoden loppuun asti kun nuori täyttää 20 vuotta.

Kaupunginhallitus 19.08.2024 § 199

Hallintosäännön 121 §:n mukaan valtuustoaloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallitukseen valmisteltavaksi. Kaupunginhallituksen tulee ottaa aloite käsittelyyn viivytyksettä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää ohjata valtuustoaloitteen sivistys- ja kulttuuripalveluiden palvelualueen valmisteltavaksi.

Päätös Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta 19.02.2025 § 35
2088/12.00.01/2024

Suomen hallitus on luopunut toisen asteen maksuttomuuden rajaamisesta. Näin ollen oppivelvollisuuslain mukainen maksuton toinen aste säilyy ennallaan.

Valmistelu ja lisätiedot:
sivistysjohtaja Kari Tolonen,
kari.tolonen(at)taidekaupunki.fi, p. 050 516 8854

Esittelijä Sivistysjohtaja Kari Tolonen

Päätösesitys Sivistys- ja kulttuurilautakunta

1) päättää, että valtuustoaloite ei vaadi toimenpiteitä, koska oppivelvollisuuslain mukainen toinen aste säilyy ennallaan.
2) antaa asian tiedoksi hallituksen kautta valtuustolle.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.